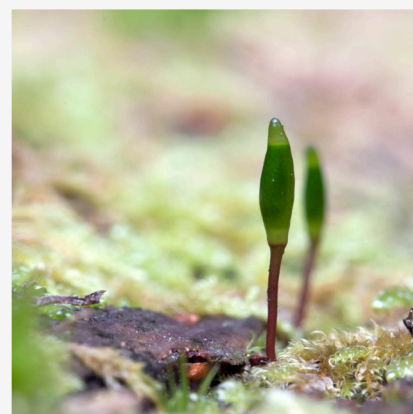

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Djupdalshagen

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Omslagsfoto: Per Folkesson

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på

”kartverket skyddad natur”. I kartverket söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information (se bilaga för användarhandledning).

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. Det görs på Miljödataportalen.

För mer information om Natura 2000:

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/sodermanland eller telefon 010-22 340 00

Naturvårdsverkets hemsida: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Miljödataportalen: <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0220349 Djupdalshagen

Kommun: Gnesta

Områdets totala areal: 8,5 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägareförhållanden: Privat.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9050 - Näringsrik granskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: I Natura 2000-området Djupdalshagen är de prioriterade bevarandevärdena områdets näringsrika granskog samt de arter som hör till naturtypen.

Motivering: Näringsrik granskog är en ovanlig naturtyp i länet.

Prioriterade åtgärder: Skogen ska i princip få utvecklas fritt. Vissa gallringar kan på sikt tillåtas för att öka lövinslaget i örtrika delar med känslig flora.

Beskrivning av området

Djupdalshagen är en naturskog som ingår i en större betesmark. Marken är delvis storblockig, i vissa partier täckt med myllrika jordlager där floran är örtrik. I hela området

finns grova tallar, granar och björkar, torrträd och rikligt med död ved, inte minst grova lågor av gran. Området har inte nyttjats för skogsbruk på mycket lång tid utan skogen har fått utvecklats fritt, vilket i Sörmland är mycket ovanligt i betad miljö. Tillförseln av död ved har i Djupdalshagen varit kontinuerlig och det finns i området lågor i olika stadier av nedbrytning. Detta förhållande har gett en ovanlig rik vedsvampflora med flera signalarter och rödlistade arter. Det finns även flera ovanliga knappåslavar på grov bark av levande träd samt på naken ved av lågor och torrakor. I öst-västlig riktning går genom området en djup, mäktig dalgång, vars sluttningar är bevuxna med en lövrik blandskog med ett stort inslag av gammal hassel. I området finns några fornlämningar, bl.a. ett röse och flera stensättningar (RAÄ, Gryts socken nr 162,163), vilka är skyddade enligt kulturminneslagen.

Vad kan påverka negativt

- Avverkning eller andra skogsbruksåtgärder som ökar tillväxten av höga gräs och instrålningen av solljus till marken.
- Vägdragningar eller körning med tunga skogsmaskiner som medför hydrologiska störningar i området.
- Ökad försurning på grund av ett alltför sparsamt lövinslag, vilket innebär urlakning av näringsämnen och ökad deposition av sura, fenolartade substanser från barrförorening. Detta medför i sin tur minskad biologisk markaktivitet och försämrade näringsomsättning, vilket på sikt utarmar den örtrika floran.
- Exploatering av bebyggelse, vägar, nya ledningar etc. som kan innebära fragmentering av naturtypen.
- Grävning, schaktning eller deponering av material, vilket skadar marken och dess flora.
- Ett alltför hårt betetryck och risk för erosionsskador i sluttningarna.
- Att gran konkurrerar ut lövträd vilket leder till att området blir för skuggigt.
- Bortforsling eller bränning av död ved.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Skydd

Området saknar skydd.

Skötsel

Skogen ska i princip få utvecklas fritt. Viss gallring kan på sikt tillåtas för att öka lövinslaget i örtrika delar med känslig flora. Löv och hassel och andra lövbuskar ger en basisk förna, det är därför viktigt att låta det lövrika buskskiktet stå kvar för att bibehålla en god syra-basstatus i markens övre skikt. Det extensiva betet håller efter en del sly och skapar en del markblottor viktiga för många växters förnyring. Betet är ingen förutsättning för natyrtypen men skadar inte med ett extensivt betetryck de naturvärden som hittills dokumenterats.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målandikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa

målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**9050 - Näringsrik granskog**

Areal: 7,92 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Området är täckt av en örtrik, grandominerad blandskog med delvis hasselrika, lundartade avsnitt. I södra delen ligger en djup dalsänka med slänter av mullrika jordar bevuxna med hassel. Rikedomen på gamla grova träd är påfallande liksom det stora inslaget av död ved. Granarna uppvisar ibland metergrova dimensioner men även tall, björk och asp har imponerande mått. Det finns också grova hasselsnår med armgrova, delvis multnande stockar inne i buketterna. De gamla hasselbuskarna är bevuxna med bl.a. krusig ulota (en moss), skrifflav samt svampen läderskål. Områdets vilda och orörda karaktär förstärks av de stora moränblocken, den starkt kuperade terrängen och genom den rika förekomsten av mycket grova, multnande lågor av framför allt gran. Området uppvisar en rik förekomst av vedsvampar, bl.a. ullticka, barkticka, gränsticka och vedticka samt förekomst av den i länet sällsynta laven *Nephroma parile* (bårdlav). De myllrika jordarna äger en karaktäristisk mossflora med hasselmossa och kranshakmossa men också en rik örtflora med stora vitsippsfält under våren samt rika bestånd av blåsippa och hässlebrodd. I örtfloran finner man också mer krävande arter som trolldruva och tandrot. I området påträffades vid en inventering dessutom inte mindre än 8 arter knappnåls lavar, däribland den ovanliga *Chaenotheca stemonea*, vilken saknar svenskt namn.

Bevarandemål

Arealen Näringsrik granskog ska vara minst 7,92 ha. Skogen har en varierad åldersstruktur med stort inslag av gamla träd och död ved, d.v.s. vindfällen, lågor, grenar, kvistar och stubbrester. Det finns rikligt med arter som hör till naturtypen. I området finns ett stort inslag av lövträd och hassel.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt.

Dokumentation

Referenser

Rydberg, H. & Vik, P. 1992: Ängs- och hagmarker i Södermanlands län. Länsstyrelsen.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopinventering – databas Kotten

Exempel på arter

Kärlväxter

Hässlebrodd *Milium effusum*

Blåsippa *Hepatica nobilis*

Trolldruva *Actaea spicata*

Tandrot *Cardamine bulbifera*

Gullpudra *Chrysosplenium alterifolium*

Stinksyska *Stachys sylvatica*

Mossor

Krusig ulota *Ulotia crispata*

Hasselmossa *Eurhynchium angustirete*

Råttsvansmossa *Isoetes macrospora*

Fällmossa *Antitrichia curtipendula*

Guldlockmossa *Homalothecium sericeum*

Lavar

Bårdlav *Nephroma parile*

Art av knappåslav *Chaenotheca stemonea*

Skriftlav *Graphis scripta*

Svampar

Barkticka *Oxyporus corticola*

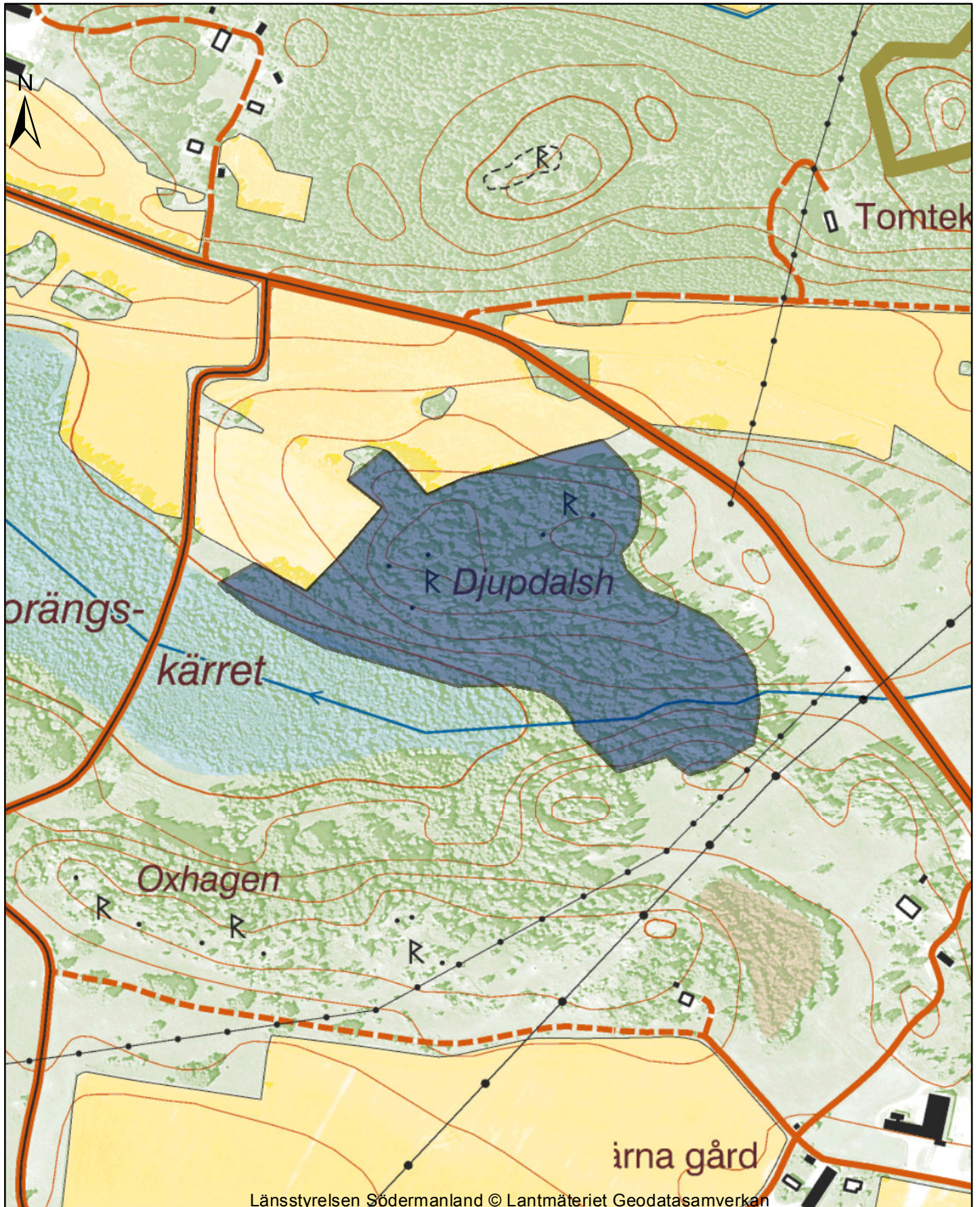
Ullticka *Phellinus ferrugineofuscus*

Gränsticka *Phellinus nigrolimitatus*

Vedticka *Phellinus viticola*

Blackticka *Junghuhnia collabens*

Kandelabersvamp *Clavicornia pyxidata*

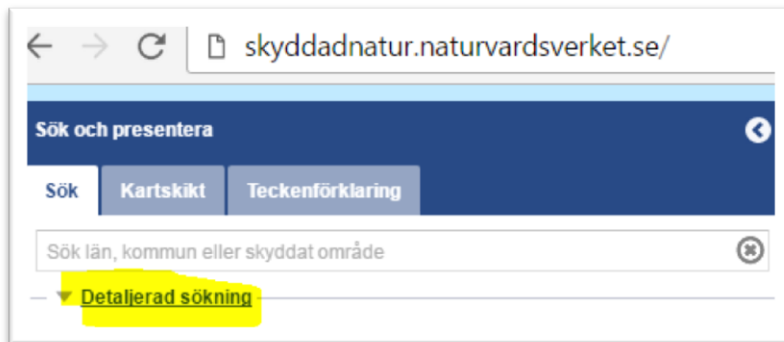
Länssstyrelsen Södermanland © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Karttjänst Skyddad natur

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

För att få en bild av var i respektive Natura 2000-område naturtyperna finns kan Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur användas.

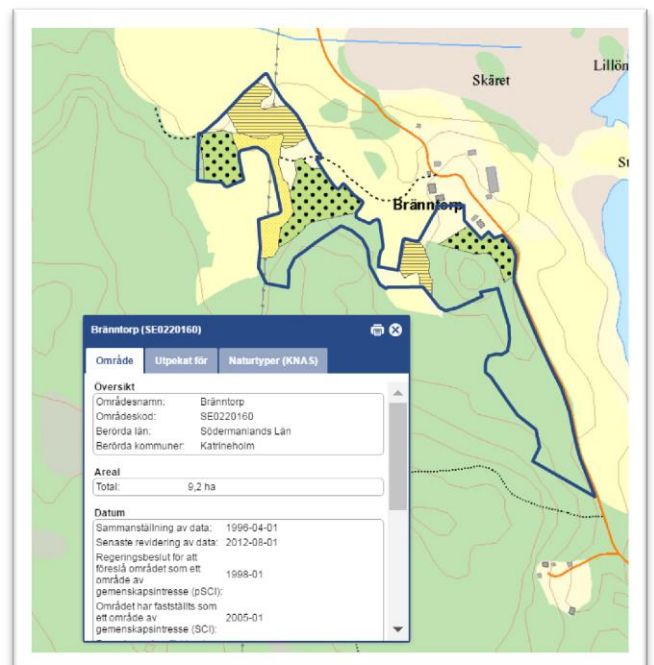
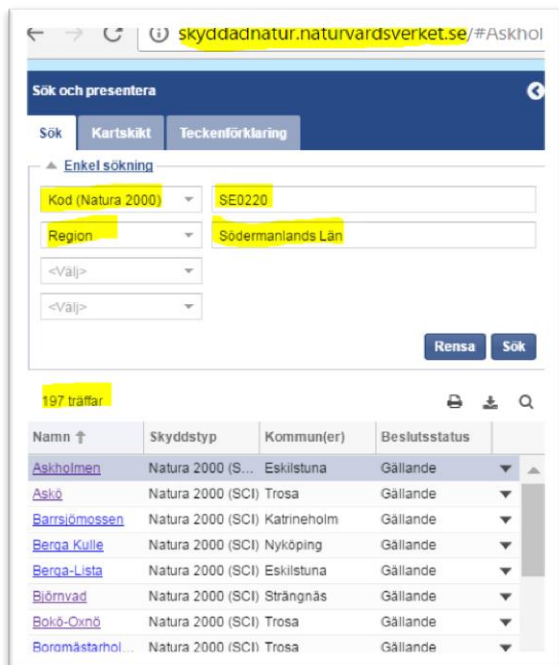
Välj "Detaljerad sökning"

Välj alternativ *Kod (Natura 2000)* skriv in SE0220

Välj *Region* och sök fram *Södermanlands län*

Sök, det ska bli 197 träffar. När man klickar på ett av namnen i listan kommer man dit i kartan.

För att se Naturtyper för områdena i kartan gå in på fliken "Kartskikt".

Avmarkera allt i *Naturvårdsregistret*. Det är endast *Naturtypskarteringar* > *Natura naturtypskartan (NNK)* > *Naturtyper (ytor)* som ska vara markerade. Klicka sedan i kartan på den naturtyp du vill veta mer om så kommer en informationsruta upp i fönstret.

